

Erävalvontaraportti 2014

Erävalvonnassa vuonna 2014 todettujen rikkeiden määrä oli suurempi kuin kertaakaan 2000-luvulla, mikä johtui tehostuneesta kalastuksen valvonnasta. Yli puolet kaikista rikkeistä oli kalastukseen liittyviä. Kalastusvalvontaa tehostettiin etenkin Saimaalla. Metsästäjien rikkeet, erityisesti suurpetoihin kohdistuvat laittomuudet, sen sijaan vähenivät edellisvuodesta.

Metsähallituksen 12 erätarkastajaa tekivät v 2014 yhteensä 9040 tarkastusta, joissa havaittiin 601 laillisuusrikettä ja 309 luvallisuusrikettä. Näin yhteenlaskettu valvontarikkeiden osuus tarkastuksista oli 10,1 %, mikä on korkein vuodesta 2000 alkaneella seurantajaksolla. Edellisvuonna rikkeitä oli 7,2 %. Muutos selittyy kokonaan Saimaannorppa-LIFE projektissa tehdyllä kalastusvalvonnalla. Ilman sitä rikkeiden osuus olisi sama kuin edellisvuonna.

Erätarkastajat tekivät suurpetojen lailliseen metsästykseseen ja laittomaan pyyntiin liittyviä tarkastuksia 361 kpl. Epäiltyjä törkeitä metsästysrikoksia todettiin 5 tapausta, mikä on noin puolet kahden edeltävän vuoden määristä. Tapauksista kaksi koski karhua (toisessa emo ja pentu), ja muut olivat ilves, ahma ja susi. Erätarkastajien arvio on että laitton suurpetopyynti väheni muun muassa Perhossa paljastuneiden susien laittomien tappojen takia; toisaalta talvi oli vähäluminen mikä vaikeutti petojen luvaton pyyntiä moottorikelkalla. Luonnonsuojelurikoksena tuli esille yksi maakotkan tappo.

Muutoin metsästäjien laillisuus- ja luvallisuusasiat olivat hyvin kunnossa, ja rikkeiden osuus oli alimmillaan vuoden 2000 jälkeen. Tehdyissä 2608 tarkastuksessa luvattomia todettiin vain 15 kpl eli 0,6 %.

Laillisuusrikkeitä oli 53 kpl eli 2,0 %. Yleisin laillisuusriike on vuodesta toiseen aseiden kuljetus ilman suojusta ajoneuvossa. Hirven salakaatoja tuli tietoon 13 kpl. Uusi oranssi turvallisuusväri hirvenmetsästyksessä on otettu hyvin käyttöön.

Kalastukseen liittyviä tarkastuksia erätarkastajat tekivät 3398 kpl. Tarkastusten määrä oli 1,5-kertainen edellisvuoteen nähden. Laillisuusrikkeiden määrä kuusinkertaistui edellisvuodesta, ja oli v 2014 389 kpl eli 11,4 %. Saimaalla laillisuusrikkeitä oli peräti 50 % tarkastuksista. Selkeä valtaosa kalastusrikkeistä johtuu siitä, että kalastuslain v 2012 muuttuneita pyydysmerkintäsäädöksiä ei ole vielä kunnolla otettu käyttöön, ja nämä puutteet tulevat esille siellä missä valvontaa tehdään tehostetusti. Luvallisuusrikkeitä oli 129 kpl eli 3,8 % tarkastuksista; yleisimmin on kyseessä lupaehtojen rikkominen, esim. luvattomilla syöteillä tai käyttämällä pyynnissä liian monta vapaa.

Maastoliikenne rikkeet ovat koko ajan lisääntymässä. V 2014 laillisuusrikkeitä oli 5,1 % ja luvallisuusrikkeitä 20,1 % eli joka viides; tarkastuksia tehtiin 487. Valvonnan vaikuttavuuden tehostuminen edellyttäisi linjauksien selkeyttämistä sekä maastoliikennelainsäädännössä että kelkkailureitistön pelisääntöissä. Syvään lumeen suunnitellut moottorikelkat ovat yleistyneet ja luvattomat ajelijat eivät välitä luonnolle ja porotaloudelle aiheutuvasta haitasta.

Metsähallituksen erävalvonnan yhteistoimintaa muiden viranomaisten ja eräalan organisaatioiden kanssa oli 386 tapahtumaa. Erätarkastajien tukena oli 10 määräaikaista valvojaa, joiden työpanos keskittyi kalastuksen ja metsästyksen valvontaan, eniten kalastusvalvontaan. Määräaikaiset valvojat valvoivat etupäässä valtion alueita, mutta osaksi tekivät myös laillisuusvalvontaa kalastusalueiden ja riistanhoitoyhdistysten toimeksiannosta. Tällöin he toimivat kalastuslain mukaisen kalastusvalvojan ja riistahallintolain mukaisen metsästyksenvalvojan valtuuksilla.